

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19900

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞİKHAN** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre maden ve taş ocakçılığı iş kazalarının en fazla yaşandığı sektör olmuştur. Türkiye, maden kazaları sonucu yaşanan ölümlerde dünyada ilk sıralarda yer almaktadır. Bunun en son örneği Balıkesir Marmara İlçesi Saraylar Mahallesi'nde faaliyet gösteren mermer ocağında yaşanmıştır. Bilindiği gibi, Ediz Öztürk tarafından Marmara İlçesi'nde 142,95 ha alanda blok mermer kırma eleme faaliyetleri yürütülen mermer ocağında 24 Kasım 2024 tarihinde meydana gelen toprak kayması nedeniyle mermer blokların altında kalan iki işçi hayatını kaybetmiştir. Firma tarafından yapılan açıklamada göçüğün Alman firmasının, daha önce bıraktığı hafriyatların, yağın sağanak yağışlar nedeniyle kayması sonucu meydana geldiği ifade edilmiş olmasına karşın Saraylar'daki mermer ocaklarında patlatılan dinamitlerin denetiminin yapılmadığı, bu nedenle kazaların ve can kayıplarının yaşandığı iddia edilmektedir.

Kesilecek ve işlenecek doğal taşın ilk çıkarıldığı üretim olan mermer ocakları, 27 Şubat 2017 yılında yayınlanan İşyeri Tehlike Sınıfı Tebliğine göre çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışma hakkı anayasa ile düzenlenmiştir. Buna rağmen mermer ocaklarında İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İş Kanunu, Çevre Kanunu ve Maden Kanunu'na aykırılık teşkil edecek koşullar mevcuttur. Genellikle açık ocak işletmeciliği olarak faaliyet gösteren mermer ocaklarında birçok kaza ve meslek hastalığı meydana gelmektedir. Oldukça fazla tozlu ortamlardan oluşan mermer ve doğal taş ocakları sulu kesim yapılmadığı durumlarda sahadaki kaza ve meslek hastalığı riski daha da artmaktadır. Sermayenin lehine düzenlenen ÇED raporları ve ÇED gerekli değildir kararları ile halk sağlığı, iş sağlığı ve güvenliği ve ekosistem görmezden gelinmektedir.

Mermer ocaklarında ağır çalışma şartlarından dolayı, çalışan işçilerde kas ve iskelet sistemi rahatsızlıkları, toz ve kimyasallardan kaynaklanan akciğer ve solunum yolu rahatsızlıkları, yüksek gürültü düzeyinden kaynaklanan işitme bozuklukları, göz hastalıkları ve psikososyal stres rahatsızlıkları gibi hastalıklar görülmektedir.

Marmara Adası'nın doğası, sayısı 100'e yaklaşan mermer ocaklarından çıkan hafriyat, cüruf, artık mermerler ve açık ocak madenciliği tahrip edilmektedir. Mermer sektöründe hedef bir milyar metreküpe çıkarılmıştır. Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartları dikkate alınarak meydana gelebilecek ve çalışanları etkileyecek durumlar için önceden acil durum planlaması yapılmamaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- 24 Kasım 2024 tarihinde meydana gelen toprak kayması nedeniyle mermer blokların altında kalan iki işçinin hayatını kaybetmesi tüm yönleriyle araştırılmakta mıdır?
- 2- Marmara Adası'nda bulunan mermer ocak ve fabrikalarında son beş yılda kaç iş kazası meydana gelmiştir? Kaç işçi hayatını kaybetmiştir? Bunun sebepleri nelerdir? İş kazalarının istatistikleri düzenli olarak tutulmakta mıdır?
- 3- Marmara Adası Saraylar Mahallesi'nde faaliyet gösteren mermer ocaklarının hepsinde iş sağlığı ve güvenliği uzmanı aktif olarak görev yapmakta mıdır?
- 4- Marmara Adası'nda bulunan mermer ocaklarında ve fabrikalarında, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması sağlanmakta mıdır?
- 5- Marmara Adası'nda bulunan mermer ocakları ve fabrikalar iş sağlığı ve güvenliği açısından etkin şekilde denetlenmekte midir? Son beş yılda mermer ocak ve fabrika işletmelerine verilmiş bir ceza var mıdır?
- 6- Ediz Öztürk tarafından işletilen mermer ocağı en son ne zaman denetlenmiştir? Denetim bulguları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 7- Ediz Öztürk'e ait mermer ocağının kendisinin siyasi ilişkileri nedeniyle her türlü denetimden muaf tutulduğu iddiasını araştırarak mısınız?
- 8- Ediz Öztürk'e ait mermer ocağında yaşanan faciaya sebep olan sorumlulara yönelik herhangi bir idari ve adli soruşturma başlatılmış mıdır?
- 9- Bakanlığınız verilerine göre Marmara Adası'nda bulunan mermer ocaklarında kaç göçmen işçi çalıştırılmaktadır? Bazı mermer ocaklarında güvencesiz koşullarda göçmen işçi çalıştırıldığı iddiası araştırılacak mıdır?
- 10- Mermer ocaklarındaki ağır çalışma şartları dikkate alınarak işçilerin sosyal haklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik bir planlamanız var mıdır?

11- Mermer ocaklarında iş sağlığı ve güvenliğinin tam olarak uygulanması açısından etkin düzenlemeler yapılacak mıdır?

12- Marmara Adası'nda bulunan mermer ocaklarında ve fabrikalarında doğal afet, kaza, yangın ve patlama gibi durumlarda işçilerin güvenliği için acil durum planı hazırlanmış mıdır?

13- Marmara Adası'ndaki mermer ocaklarında işçilerin sağlığının korunması ve meslek hastalıklarının meydana gelmemesi için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız? Bu konuda ilgili kurumlarla iş birliğiniz var mıdır?

14- Bakanlığınız mermer ocaklarında daha çok felaketin yaşanmaması için ilgili kurumlarla iş birliği yapacak mıdır? ÇED raporları ve ruhsat verilmesi aşamasında gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanacak mıdır?